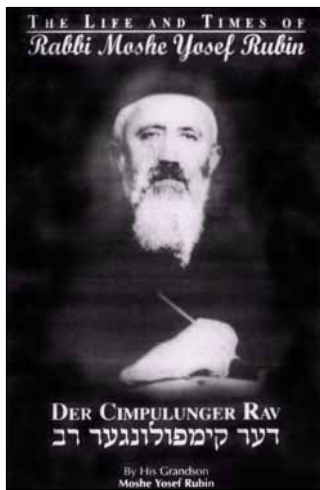

I U D A I C A

Rabinul Moshe Yosef Rubin – Der Cîmpulunger Rav

Am primit recent cartea *Der Cîmpulunger Rav* direct de la autorul ei, *Moshe Yosef Rubin*. Coperta cărții mi-a spus imediat despre ce este vorba și am simțit o mare emoție, pe care încerc să v-o împărtășesc. L-am cunoscut în copilărie, la Cîmpulung, orașul meu natal, pe Rabinul Rubin, acest mare om, iubit și stimat de toți evreii, dar și de neevrei, pentru cultura, probitatea și cumsecădenia sa. Sigur că nu am vorbit niciodată direct cu el, dar bunicul și tatăl meu, care erau religioși, îl apreciau și, la fiecare ocazie, aveau numai cuvinte de respect și laudă pentru Rabinul Rubin.

Născut în jurul anilor 1895, la Siret, în inima Bucovinei, dintr-o dinastie rabinică renumită, a studiat cu mari învățați și a dobândit o cultură iudaică impresionantă, încât, la vârsta de 17 ani, a scris prima sa carte - o traducere românească a operelor marelui Malbim, și, la 19 ani, două cărți proprii: „Yad Yosef” (un comentariu din *Gemara*) și „Doraș Moșe” (din *Halacha*). La Cîmpulung, a fost ales rabin în 1923. Era căsătorit cu Sara și avea un fiu, Schmelke. Între timp, rabinul urmasă și studii seculare la Universitatea din Cluj, pe care le-a terminat cu o teză despre „Libertatea voinței umane”. Nu pot și nu este cazul să rezum cartea despre viața acestui mare om. Dar trebuie să pomenesc un eveniment din viața lui, care m-a marcat în mod deosebit și pe mine. În ziua de Iom Kipur a anului 1940, după instalarea guvernului legionar, s-au făcut percheziții în toate casele evreiești, sub motivul că evreii ar ascunde arme. Nici casa noastră nu a fost omisă. Rabinul Rubin a fost luat chiar din sinagogă și, după percheziție, el și fiul său au fost înhămați la o căruță și puși să ducă astfel tot ce s-a considerat suspect în casa lor (alimente, îmbrăcăminte etc.) la sediul legionarilor - „casa verde” din oraș. Toată lumea - evrei și neevrei - a fost indignată de acest act de blasfemie la care a fost supus rabinul nostru. După două zile li s-a dat drumul și trebuie să mărturisesc

că acesta a fost numai începutul celor suferite de evreii din orașul meu natal.

Până la primirea acestei cărți, nu am știut prea multe despre ce s-a întâmplat în continuare cu familia rabinului. Știam numai că nu au fost deportați. Acum am aflat din carte că, de fapt, el avea doi fii și că, după cele întâmplate de Iom Kipur, toată familia s-a mutat la București. Aici, în anii grei ai războiului, Rabinul Rubin a fost unul dintre cei mai activi în lupta pentru ajutorarea celor deportați în Transnistria. Alături de Șef Rabinul dr. Alexandru Șafran, a luat legătura cu mai marii Bisericii Ortodoxe și Catolice, cu Nunțul Papal și cu Regina Mamă, realizând lucruri aproape incredibile pentru acea vreme, ocupându-se și de evreii refugiați din Polonia și Ungaria, pentru emigrarea lor în Palestina de atunci. Cu unul dintre vapoare a plecat și fiul său cel mare (azi, medic eminent de chirurgie cardiovasculară la Montreal). După multă trudă și peripeții, nu tocmai plăcute, în 1948, Rabinul Rubin, soția și fiul cel mic au emigrat în Statele Unite, unde s-au reîntâlnit cu puțini membri din numeroasa sa familie, care au mai rămas după Holocaust. Aici, el și-a continuat cu mult succes activitatea rabinică și a decedat în 1980. Fiii și nepoții continuă cu cinste, în diverse domenii, activitatea acestei dinastii.

Sunt recunoscătoare Asociației Cîmpulungeneilor din Israel, în special dlui Yosef Klein, care i-a dat adresa mea autorului (nepotul rabinului, care-i poartă și numele) și, în acest fel, cartea mi-a putut parveni. Mă simt onorată, din păcate cu întârziere, că pot să-i semnalez apariția (2004), dar cred că și acum este important să fie cel puțin amintit, în „Realitatea Evreiască”, numele acestui mare om, Rabinul Moshe Yosef Rubin - *Der Cîmpulunger Rav*.

Onoare și stimă celor care au astfel de merite și despre care nepoții se simt datori să scrie o carte, și cinste și nepoților care fac aceasta!

Dr. MIRJAM BERCOVICI

Se spune că Baal Șem Tov s-a învoit cu un anume Reb Abraham Efraim Kitiver să o ia de soție pe fiica acestuia, Hana. Dar prezumtivul socru a murit. După câțiva ani, Beșt a venit să-și ceară nevasta de la fratele acesteia, care a cedat cu multă greutate, căci solicitantul era un sărăntoc. Viitorul soț i-a destăinuit Hanei că are o menire de seamă pe acest pământ și ea l-a crezut. Au trăit în Munții Carpați, în sărăcie, lucrând peticul de pământ dăruit de cumnat. Întâlnindu-se cu un rabin, Baal Șem Tov și-a arătat cunoștințele și înțelepciunea, cu totul deosebite pentru un țaran obișnuit. Israel ben Eliezer (Beșt) l-a rugat să nu dezvăluie această însușire a sa, dar nebuna satului, care avea darul prezicerii, a spus că Baal Șem Tov va deveni învățătorul, când va împlini 36 de ani. În noaptea când s-a împlinit sorocul, izba în care dormea Baal Șem Tov cu soția sa, Hana, s-a luminat ca o flacără imensă. Nebuna satului nu greșise cu prevestirea.

Din „Celebrare hasidică”, de Elie Wiesel (II)

BAAL ȘEM TOV și urmașii săi

BORIS MARIAN

Rabinul SIMON BERCOVICI – o personalitate a orașului Buzău

Prin bunăvoința doamnei *Rosine Stănescu-Bercovici*, nepoata Rabinului din Buzău, *Simon Bercovici*, am căpătat o serie de informații pe care le vom prezenta succint în acest număr al revistei noastre.

Rabinul Bercovici a păstorit, timp de peste 70 de ani, obștea evreiască buzoiană. A fost un apropiat al regretatului Șef Rabin dr. Moses Rosen z.l., care l-a sărbătorit cum se cuvine la ocazia aniversare. Avocatul Iacob Berca, unul dintre fiii rabinului, a fost episcop al Templului Coral din București. Nepoata rabinului, *Rosine Stănescu-Bercovici*, a fost, ani de zile, profesoară de filosofie.

În anii de prigoană 1940-1944, rabinul a fost scos la muncă obligatorie, la curățat zăpada, sarcină al cărei scop era mai mult umilirea evreilor, ca o „altă variantă” a deportării. A intervenit în favoarea sa P.S. Episcopul de Buzău. Familia din București (fiul, soția acestuia și fiica, *Rosine*) a fost scoasă din locuința situată pe Calea Moșilor, iar *Rosine* a urmat școala evreiască de pe lângă Templul „Vointă”, avându-i ca profesori pe *Nina Façon*, *Oscar Kreindler* (matematică), *Benari* ș.a.

Urmașii rabinului se află, azi, în Israel și în S.U.A.

Din „Revista Culturii Mozaic” am reținut sărbătorirea, la Templul Coral, în mai 1973, a Rabinului *Simon Bercovici*, la împlinirea a 93 de ani de viață și 73 de ani de păstorire a obștii, ca rabin. Printre participanții de atunci, i-am remarcat pe cantorul *Harnic z.l.*, *Moise Casapu*, președintele Comunității Evreilor din Buzău, precum și Episcopul de Buzău, dr. *Angelescu*. Șef Rabinul dr. *Moses Rosen z.l.* a rostit o alocuțiune în onoarea celui mai vârstnic și destoinic rabin din România.

Rabinul *Simon Bercovici* s-a născut în anul 1880, la *Tazlău* (Neamț), într-o familie de rabini. La vârsta de 20 de ani a obținut diploma rabinică și a activat, în anii 1900-1902, la Comunitatea Evreilor din Turnu Măgurele. Din 1902 și până la 13 octombrie 1973, când a încetat din viață, a fost rabinul și hahamul Comunității Evreilor din Buzău. Pe lângă amintirea lăsată enoriașilor buzoieni, rabinul a lăsat o lucrare interesantă, rămasă în manuscris, „Contribuții la monografia Comunității Evreilor din orașul Buzău” (1965), pe care o vom prezenta în proximele numere ale revistei.

Fiul său, av. *Iacob Berca*, născut în 1904, a fost un membru activ al Comunității Evreilor din București, apreciat de fostul Șef Rabin dr. *Moses Rosen z.l.*, care a rostit o alocuțiune impresionantă la înmormântarea sa, în 29 septembrie 1989.

Sunt oameni a căror amintire ne apropie mai mult de tradiția noastră și ne însuflă sentimentul frățietății. (B.M.M.)

Recitindu-l pe ISAAC BASHEVIS-SINGER

Un evreu vine la Rabinul din Marszynow. Evreul se simte vinovat de felurite păcate:

- Ce să fac, Rabi?	- Dar, dacă nu cred în
- Să nu faci nimic rău.	legile lui Moise?
- Asta-i tot?	- Și alții s-au îndoit de
- Asta-i foarte mult.	ele. Când sufletul se va
- Să trăiesc ca un evreu	desprinde de trup, vom
credincios?	vedea cu toții dreptatea.
- Cât poți.	- Și până atunci?

- Până atunci să nu cauzezi durere nimănui, nici chiar ție.
- Ce-i de făcut?
- Trebuie să ne rugăm.
- Chiar și fără credință?
- Nimeni nu este complet necredincios.

Pt. conf. B. MEHR

DIVREI TORA

REFLECȚII BIBLICE
de ing. BARUCH TERCATIN

● Luni, 2 aprilie 2007 (14 Nisan 5767), seara, celebrăm, timp de opt zile, sărbătoarea eliberării din Egipt, **HAG HAPESAH**, numită și *Hag HaHerut* (sărbătoarea eliberării) și *Hag Hamațot* (sărbătoarea azimei).

Hag Hapesah se referă numai la ieșirea din Egipt. A povesti despre epopeea eliberării din sclavie este una dintre cele 613 *Mișvot*, cu obligativitate atât pentru bărbați, cât și pentru femei. O

dată pe an, noi îndeplinim această poruncă, citind *Hagada de Pesah*. Importanța care se acordă acestui moment-cheie din istoria evreilor se datorează faptului că atunci ne-am născut ca popor. Până atunci eram „ivrim”; de atunci, am devenit „iehudim” - un popor ca unitate.

În toate cele opt zile de sărbătoare citim din Tora despre ieșirea din Egipt, lectură care culminează, în a șaptea zi, cu „Az iașir Moșe” - „Cântarea lui Moșe” la trecerea Mării Roșii.

faptul că două vârstare ale Marelui Preot Aaron - *Nadav* și *Avihu* - mor în mod subit. Aceeași tragedie mai apare în alte trei locuri din Tora. *Nadav* și *Avihu* aduseseră foc străin în *Migdaș* (templu). Subiectul pericopei este inaugurarea Templului în pustiu. Există multe interpretări asupra morții celor doi tineri, atât de greu pedepsiți.

- Pericopa ȘMINI (14 aprilie 2007 - 26 Nisan 5767)
- Pericopele TAZRIA-MEȚORA (21 aprilie 2007 - 3 Yiar 5767)
- Pericopele AHREI MOT - KEDOȘIM (28 aprilie 2007 - 10 Yiar 5767)

Unii comentatori susțin că ar fi sacrificat ceea ce nu li se cuvenea. Alții opinează că erau prea mândri, datorită poziției lor sociale, sau că-i invidiau pe Moșe și pe tatăl lor, Aaron, așteptând cu nerăbdare să le ia locul. Un conducător trebuie să dea dovadă de modestie și noblețe de caracter și ei nu au fost la înălțimea acestor cerințe morale.

● Sâmbătă, 21 aprilie 2007 (3 Yiar 5767), citim două pericope: **TAZRIA** și **MEȚORA**. Cele două pericope se leagă una de alta și

chiar de cea anterioară, *Șmini*. Ele ne îndrumă spre a tinde, trupește și sufletește, către perfecțiune. Există o legătură între om și viețuitoarele din jur. Omului i se cere puritate fizică și sufletească. Leprea este o boală provocată de bărfă. Cel ce vorbește de rău despre semenul său este pedepsit și el se poate lecu prin izolare de tot ce-l înconjoară. În acele timpuri, nu doctorul diagnostica boala, ci Cohenul.

● Luni, 23 aprilie 2007 (5 Yiar 5767), Israelul, dar și evreii din întreaga lume sărbătoresc **İOM HAAȚMAUT** - Ziua independenței Israelului -, în care ne bucurăm că poporul evreu a redobândit, după 2000 de ani de exil, căminul său național. În sinagogi, rostim *Halel* - cântarea de laudă față de Atotputernic.

● Sâmbătă, 28 aprilie 2007 (10 Yiar 5767), citim tot două pericope: **AHREI MOT** și **KEDOȘIM**. Ne vom opri asupra inderdicției de a consuma sânge de animal, fiindcă sângele simbolizează sufletul. Tora ne poruncește să varsăm sângele înainte de a consuma carnea unui animal, lucru necunoscut de evrei înainte de primirea Torei. Consumul de sânge era o practică obișnuită a idolatriilor. Rambam enumeră câteva motive pentru care ne este interzis consumul de sânge. În primul rând, este ilogic. În al doilea rând, dacă folosim carnea amestecată cu sânge a unui animal, suntem în pericol să dobândim caracterul acestuia. În al treilea rând, sângele jertfelor animale pe altar reprezintă ofrande pentru iertarea păcatelor omului. A le consuma, înseamnă un sacrilegiu. Rambam susține că numai o comportare în acord cu principiile Torei va apropia omul de dezideratele sale.